A KINCSEK HAZATÉRNEK

A Seuso-kincsek

a Vörösmarty Mihály Könyvtár folyóirat-gyűjteményében!

VMK

VÖRÖSMARTY
MIHÁLY
KÖNYVTÁR

Seuso-kincs

ókori római eredetű, vitatott tulajdonjogú, ezüst dísztárgyegyüttes

A Seuso-kincs néven ismert, páratlan értékű lelet egy ókori római eredetű ötvösremek-együttes. A kincs nevét a több mint másfél ezer évvel ezelőtt élt tulajdonosáról, Seusóról, egy magas rangú római tisztségviselőről kapta, aki a mai Polgárdi területén élt és aki vagy akinek örökösei minden bizonnyal valamelyik pannóniai katonai betörés alkalmával rejtették el a kincseket a 4. század végén vagy az 5. század elején.

A kincs a Krisztus utáni 4. században készült, nagyméretű, összesen 14, étkezéshez és tisztálkodáshoz használt ezüst edényből áll. A magyar állam most hét darabot szerzett vissza: a vadász-, azaz a Seuso-tálat és a geometrikus tálat, a két geometrikus kancsót, a kézmosó tálat, az illatszeres dobozt és a Dionysos-kancsót, továbbá a kincs 1500 évvel ezelőtti elrejtéséhez használt, rézből készült üstöt.

A 14 darabos dísztárgyegyüttes 1990-ben a New York-i Sotheby's aukciós ház árverésén bukkant fel, ahol megpróbálták értékesíteni, ám a kiállítás megnyitása után először Libanon, majd Magyarország és Jugoszlávia is kereseteket nyújtott be azon az alapon, hogy a kincset az ő területén találták meg, így a gyűjtemény őket illeti. Libanon később visszavonta igényét, Magyarország és a Jugoszlávia jogutódjaként perlő Horvátország keresetét pedig elutasította a New York-i esküdtszék, ezért a kincsek a birtokosnál maradtak.

Magyarország az elmúlt 25 évben többször is próbálta visszaszerezni a kincseket, a megállapodások többek között a műtárgyak magas ára miatt hiúsultak meg.

A most eredményre vezető tárgyalássorozat több mint egy éve kezdődött, melynek köszönhetően a kincsek közül 7 darab őrzési jogát Magyarország kapta meg.

A Seuso-kincs
válogatott irodalomjegyzék
1990-2014

- Nagy Mihály: Magas pénzjutalom a nyomravezetőnek : pannóniai ezüstkincs. Érdemi információk eddig nem érkeztek. A Nemzeti Múzeum titokzatos tárgya. A rendőrség folytatja a vizsgálatot ; [riporter] Elekes Éva. - In: Népszava ISSN 0237-3785. - 118. évf. 99. sz. (1990. ápr. 28.), p. 6. ill.

A Nemzeti Múzeum római korral foglalkozó szakértői az úgynevezett Seuso kincsről, valamint az 1878. máj. 2-án Polgárdiban előkerült ezüst háromlábról.

- Elekes Éva: Ma döntő tárgyalás a Seuso-kincsről : New York legfelsőbb bíróságán : Magyarország hivatalosan bejelentette igényét: a kormányfő személyesen döntött: szemtanúk jelentkeztek Polgárdiban : miért lett öngyilkos a kiskatona? - In: Népszava ISSN 0237-3785. - 118. évf. 151. sz. (1990. jún. 29.), p. 12. : ill.

"A magyar állam ... hivatalosan bejelentette igényét a pannóniai ezüstkincsre, amelyet a ... Sotheby' ... árverésre akart bocsátani." Ugyanarról: M. nemzet. 53. évf. 156. sz. (1990. júl. 5.), p. 7.

- Wellner István: Ki látta a kincset? : beszélgetés dr. - - muzeológussal - In: Népszava ISSN 0237-3785. - 118. évf. 202. sz. (1990. aug. 29.), p. 9. : ill.

Az Aquincumi Múzeum igazgatója szerint Magyarországon több műkincsrablást hivatalos segítséggel szerveztek meg. Többek között a Polgárdi melletti bányából előkerült Seuso-ezüstkincs külföldre juttatását is.

- Nagy Mihály: A Seuso-kincs : huzavona az ezüst körül - In: Élet tud. ISSN 0013-6077. - 45. évf. 38. sz. (1990. szept. 21.), p. 1199-1201. : ill.

A római kori leletegyüttes Polgárdi vonatkozásai.

- Tóth Andrea: Per a pannon kincsért : letétben New York legfelső bíróságán: a tartója itt maradt : Sümegh különös halála. Kérdőjelek - In: Reform ISSN 0238-9037. - 6. évf. 8. sz. (1993. febr. 25.), p. 6. : ill. Kiv. gy.: 10718

Valószínüleg ifj. Sümegh József amatőr kincskereső találta meg Polgárdi környékén a Seuso-kincseket, akit 1980. dec. 17-én a falu melletti szőlőhegy egyik pincéjében felakasztva találtak. A rejtélyes módon külföldre került kincsek birtoklásáért Libanon, Jugoszlávia és Magyarország harcol.

- Tóth Endre: Ki eszik belőle? : a Seuso-kincs rejtélye - In: Heti világgazd. ISSN 0139-1682. - 15. évf. 40. (749.) sz. (1993. okt. 2.), p. 96. : ill.

A kincs tulajdonjogáról amerikai bíróság dönt rövidesen. A múlt század utolsó harmadában hasonló lelet került elő Polgárdiban, mely lehet a készlet hiányzó darabja is.

- Lengyel László, M : A Seuso-dosszié : mi történt eddig? - In: Népszabadság ISSN 0237-3777. - 51. évf. 303. sz. (1993. dec. 29.), p. 8. : ill.

A Seuco-lelet felbukkanásáról, előkerülésének lehetséges helyeiről.

- Berényi Péter: Kincs ami lesz : hová tűnt a katona?; [riporter] Makay Erika - In: Figyelő ISSN 0015-086X. - 38. évf. 1. sz. (1994. jan. 6.), Műkincs figy. mell., p. VIII. : ill.

A feltételezhetően Polgárdi környékén előkerült Seuso-kincsek peréről.

- Nagy Mihály: A Balaton kincse : a Seuso-lelet - In: M. iparművészet 1. sz. (1994. jan.-febr.), p. 10-11. : ill.

A leletek, köztük a Polgárdiban talált háromlábú asztal ötvös-művészeti leírása.

- Nagy Mihály: A Seuso-kincs pannoniai kapcsolatai - In: M. tud. ISSN 0025-0325. - 39. évf. 3. sz. (1994. márc.), p. 289-300. Jegyzetek: p. 296-300.

A polgárdi tripus ismertetésével.

- Takács Zsuzsa: Az évszázad műkincspere: a Seuso - In: Nulladik tip. találk. ISSN 1215-0649. - 3. évf. 9. sz. (1994. szept.), p. 10-11. : ill. Kiv.gy.: 11032

1980-ban Polgárdiban öngyilkos lett egy katona, amatőr régész. A '70-es években többen láttak nála a kincsekhez hasonló tárgyakat. A perről.

- S. B. P.: Elúsztak a Seuso-kincsek : újabb bírósági határozat született - In: Népszabadság ISSN 0237-3777. - 52. évf. 233. sz. (1994. okt. 5.), p. 21.

Nem sikerült bebizonyítani magyarországi származását a 14 darabból álló római kori leletnek, melynek egy darabját valószínűleg Polgárdi mellett találtak.

- Hajdú Éva: A Seuso-rejtély : először szólal meg a rendőrség - In: M. nemzet ISSN 0237-3793. - 58. évf. 83. sz. (1995. ápr. 8.), p. 14.

Az Országos Rendőr-főkapitányság tájékoztatója a nyomozásról, a műkincsek polgárdi vonatkozásai.

- Hajdú Éva: A New York-i per : a Seuso-kincs rejtélye - In: M. nemzet ISSN 0237-3793. - 58. évf. 140. sz. (1995. jún. 17.), p. 14. : ill.

A feltételezések szerint Polgárdi mellett megtalált antik római lelet bizonyítási eljárásának részletei.

- Balogh Gyula: Keresik a Seuso-kincsre utaló tárgyakat : Magyar Bálint szemléje a szabadbattyáni ásatásokon; fotó Müller Judit - In: M. hírlap ISSN 0237-3807. - 29. évf. 183. sz. (1996. aug. 6.), p. 8. : ill.

A négy esztendeje kezdődött régészeti feltárásra látogatott aug. 5-én a kultuszminiszter. Az ásatásról. Ugyanarról: M. nemzet. 59. évf. 183. sz. (1996. aug. 6.), p. 19.

- Juhari Zsuzsanna: A szabadbattyáni villa titka : az ásatásoktól várják a Seuso-kincslelet visszaszerzését ; fotó Szabó Barnabás - In: Népszabadság ISSN 0237-3777. - 54. évf. 239. sz. (1996. okt. 12.), p. 26. : ill.

A Gorsium mellett folyó régészeti ásatásokról és az ókori Seuso-leletek közötti vélt összefüggésekről.

- Film a Seuso-kincsekről - In: Fmh. ISSN 0133-0403. - 53. évf. 238. sz. (1997. okt.11.), p. 4. : ill.

A Polgárdi mellett előkerült római kori leletekről készült filmet okt. 11-én vetíti az MTV.

- Zágoni Erzsébet: Seuso-kincsek "rémregénye" : a magyar kormány nem adja föl a harcot - folytatják a nyomozást - In: Fmh. ISSN 0133-0403. - 53. évf. 240. sz. (1997. okt. 14.), p. 4. : ill.

A művelődési minisztérium 8 millió forintot fordít a szabadbattyáni ásatások meggyorsítására. A szakértők remélik, hogy Pannónia legnagyobb római kori villájának feltárásával olyan leletek kerülnek elő, amelyek a Seuso-kincs tartozékaként bizonyító, perdöntő lehet.

- Tóth Endre: Balatonról Amerikába : A Seuso-kincs rejtélyei - In: Szalon ISSN 1417-135X. - 2. évf. 1. sz. (1998. jan.), p. 31-35. : ill.

A római kori műkincs-készlet darabjai, a rajtuk talált maradványok, természettudományos összehasonlító elemzések bizonyítják Polgárdi közeléből való származásukat.

- Fordulat a Seuso-kincsek ügyében? - In: 07 mag. ISSN 0237-5931. - 7. sz. (1998.), p. 14. : ill. Kiv.gy.: 11452

A feltehetően Polgárdi mellett, Sümegh József által megtalált antik régészeti leletek sorsával kapcsolatban várhatóan újabb bizonyítékok kerülnek elő.

- Tízmillió forint a Seuso-kincshez elvezető tárgyért. - In: Fejér megyei hírlap 45. évf. 80. sz. (2000. ápr. 5.)

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma jutalmat ajánl fel annak, aki olyan tárggyal vagy információval szolgál, amely a Seuso-kincs magyarországi eredetét alátámasztja.

- Fekete Gy. Attila : Magánnyomozók a Sueso-kincsek nyomában - In: Népszabadság 58. évf. 127. sz. (2000. jún. 1.) p. 1., 22

A műkincsek története, magyarországi eredetük bizonyítására tett állami kísérletek.

- Kronstein Gábor: A Seuso-kincs és Pannónia - In: História. 22. évf. 3. sz. (2000.) p. 34-35.

A műkincsek története, leírása színes fotókkal.

- Gaál Zoltán, Hermann Irén : Csendben kutatnak a Seuso-kincsek után: államtitokká nyilvánították a rendőrség dunántúli ásatását ; csak jutalom járhat a bizonyítékokat szolgáltatóknak ; a Seuso-rejtély: kalandorok és áldozatok - In: Magyar hírlap 33. évf. 179. sz. (2000. aug. 2.) p. 1., 15.

A Polgárdi mellett talált római kori leletekkel kapcsolatos újabb ásatásokról.

- F. Á. : Eredménytelen kutatás a Seuso-kincsek után : semmit sem találtak a kőszárhegyi kőbánya oldalában - In: Népszabadság 58. évf. 190. sz. (2000. aug. 15.) p. 5.

- D. P.: Per indult a Seuso-kincsekről készült film miatt - In: Napi gazdaság 11. évf. 43. (2832.) sz. (2001. febr. 20.) p. 10. Kiv.gy.: 13887

Egy magánszemély az általa New Yorkban készített videofelvétel szerzői jogának érvényesítése miatt indított pert a Tv2 ellen.

- Gaál Zoltán : Külföldi szálon folytatják a Seuso-nyomozást - In: Magyar hírlap 35. évf. 39. sz. (2002. febr. 15.) p. 1., 7.

Külföldi műkincskereskedők kihallgatásának lehetőségéről. A nyomozás eddigi történetéről.

- Tóth Endre : Római kincslelet ¦ Egy kincs nyomában: a Seuso-kincs - In: História 24. évf. 9-10. sz. (2002.) p. 40-43.

A Seuso-kincs meglévő darabjainak bemutatása, sorsa, régészeti érvek.

- Tóth Sándor: A Seuso-kincsek kálváriája - In: Árgus 15. évf. 1-2. sz. (2004.) P. 21-50.

- Horváth Júlia Borbála : A Seuso-labirintus - In: 168 óra 17. évf. 5. sz. (2005. febr. 3.) p. 25-27.

A Seuso-kincsekkel kapcsolatos események kronológiája.

- Balázs Attila, Jósvai Lídia : A Sáros tó kincse - In: Ex Symposion 53. sz. (2005.) p. 12-26.

A Seuso-kincs történetéről a Magyar rádióban 2004-ben elhangzott műsor szerkesztett változata.

- Hajdú Éva : A Seuso-kincs kutatásának újabb eredményei : a Seuso-kincs - In: Magyar múzeumok 14. évf. 4. sz. (2008.) p. 56-58.

- Visy Zsolt : A pannoniai Seuso-kincs - In: Alba Regia (2008) p. 213-219.

- Wagner Ádám : A Seuso-kincs rejtélye - In: Premier 12. évf. 2. (83.) (2011. máj. – jún.) p. 88-89.

- Szentei Anna : Kincs, ami van : Zelnik István hazahozná a Seuso-kincseket - In: Magyar demokrata 16. évf. 32. sz. (2012. aug. 8.) p. 10-13.

- Fekete Gy. Attila : Ezüsttálak véres titkai - In: Népszabadság 71. évf. 291. sz. (2013. dec. 14-15.) p. 2-3., 10.

A Seuso-kincsek története és a jelenlegi helyzet.

- Zsiray-Rummer Zoltán : Hazatért a Seuso-kincs fele. Üdvöz légy, Seuso!: Hazánkban a Seuso-kincs egy része - In: Magyar hírlap. 47. évf. 72. sz. (2014. márc 27.) p. 1., 3., 12.

- Szentei Anna : Családi ezüst - In: Magyar demokrata 18. évf. 14. sz. (2014. ápr. 2.) p. 14-16.

A magyar állam visszavásárolta a Seuso-kincs néhány fontos darabját.

- Hajdú Éva : Az őrzés joga - In: Figyelő. 14. sz. (2014. ápr. 3-9.) p. 36-37.

A Seuso-kincs ügyével megbízott volt miniszteri biztos összefoglalója az ügyről.

- Zsuppán András : A családi ezüst : kinél volt a Seuso-kincs? - In: Heti válasz 14. évf. 14. sz. (2014. ápr. 03.) p. 52-54.

- Riba István : Birtokon belül : a Seuso-kincsek titkai - In: Heti világgazdaság 36. évf. 14. sz. (2014. ápr. 5.) p. 20-22.

- Szilágyi János ; riporter Rádai Eszter : Semmit sem tudunk Seusoról - In: Élet és irodalom 58. évf. 17. sz. (2014. ápr. 25.) p. 7-8.

- Mráv Zsolt, Dági Marianna : A Seuso-kincs régész szemmel - In: Artmagazin 12. évf. 3. sz. (2014.) p. 8-15.

- A Seuso-kincs és Pannonia. – Pécs: PTE Régészet Tanszék, 2013.

- Fekete István : Az évszázad krimije: Seuso kincsei - In: Múlt-kor (2014. nyár) p. 12-17.

- Hamvay Péter : Mindenk azt akarja : mi lesz a seuso-kincsekkel? - In: Magyar narancs 26. évf. 31. sz. (2014. júl. 31.) p. 28-29.

- Tóth Tibor : „Létezik hiszékenységipar” : Tóth Tibor összeesküvés-elmélet-szakértő hívőkről és futóbolondokról - In: Heti válasz 14. évf. 35. sz. (2014. aug. 28.) p. 16-18.

Tóth Tibor összeesküvéselmélet-szakértő hívőkről és futóbolondokról.

- Látrányi Viktória : A Seuso-kincs története : gyilkosság, rejtély és felbecsülhetetlen érték - In: FehérVár (2014. szept. 1.) p. 14.

Október 4-től Székesfehérváron, a Szent István Király Múzeum dísztermében kiállításra kerül a magyar kormány által visszavásárolt műkincs.

- Erdélyi István : Néhány szót az úgynevezett Seuso kincsleletről - In: Eleink 13. évf. 3. sz. (2014.) p. 84-85.

A szerző véleménye szerint a leletek Fenékpuszta-Valcum római erődítmény parancsnokához köthetők.

- Látrányi Viktória : Középpontban a lényeg: a Seuso-kincs. A polgárdi quadripus. Rézüst: jellegzetes technikai eljárás. A Seuso-kincs rejtélyes útja - In: FehérVár (2014. szept.15.) p. 16-17.

- Tóth Endre : Egy dunántúli római gazdag ember kincse: Seusónak és családjának díszedényei - In: Magyar iparművészet 21. évf. 6. sz. (2014.) p. 26-31., hátsó borító

összeállította: Magony Imre